

ՄԵԼՄՈՒՆԻ ԱՆՊԱՐ

50 ԲԱՐՈՒՆ

50 ԲԱՐՈՒՆ

DIRECTION DU JOURNAL MEDJMOUA-T-AHBAZ 65, Grand'rue de Péra, Taksim, 65	ԱՊՐԵՆԻ ԳԻՐԿԱՐԱՐՈՒՄ Իսթանբուլի իշխան Քաղաքի իշխան Մեմուրյանի Եճեմիյի իշխան	ՍԵՆՏԵՐԻ 6 ԿԱՐԴԻՆ Դրոս 60 35 85 45 Ֆրանց 20 10	ԶԱՐԳԵՆԻՆ ԳԻՐԿԱՐԱՐՈՒՄ ԿԻՆԵՄԱՏՈՂԱԿԱՆ ՕԼՈՒՆՈՒՐ Իսթանբուլի իշխան Կարդինալ Բազարյան	مجموعه اخبار لك اوغلي تقسيم جاده سی نوسر ٦٥
---	--	--	--	--

ՔԱՆԻ ՄԸ ԷՉ ՊԱՆՏՐՄԱՅԻ ԿԱԹՈՂ-ՅԱՅՈՅ ՎՐԱՅ

Անցեալ Սեպտ. 24ին լրացաւ տեղւոյս Հայ-Կաթողիկէ համայնքին հաստատութեան տարւոյն և հինգամեայ տարեշրջանը։ Նշանաւոր է մեզ սոյն թուականը, և ճիշդ այն օրին պատահելով մեր նախորդ Ժողովրդագրական Գիրքը. Յովսէփ Ծ. Վ. Պաւլոսեանի մեկնումը, այս առթիւ կուգամ, թէպէտեւ քիչ մը ուշ, համառօտի կերպով քանի մը էջ ներկայացնել, տեղւոյս Կաթողիկէ-Հայոց ներկայիս ու անցեալին։

Նախ ծանօթացնենք ընթերցողաց Պանաղորատ քաղաքը, Պանորամա՝ Կ. Պոլսէն 80 ծովային մղոն հեռավորութեամբ, Մարմարայի Ասիական ափանց վրայ, Կիլիկիոյ (Գաբուստաղ) թերակղզւոյն դիմաց, բնական սքանչելի և հովասուն զիրքի մը վրայ շինուած գեղեցիկ քաղաք մ'է։ Միակ նաւահանգիստն ըլլալով Գարապի նահանգին և չրջակայ քաղաքներուն, օրէ օր կրթական և տնտեսական կերպով յառաջդնելու վրայ է։ Ամէն համայնք բարի նախանձէ մղեալ ունեցած են իրենց երկսեռ վարժարանները, որոնց մեծ կողմը տանին. բայց եթէ ակնարկ մը նետենք դէպ ի 15—20 տարի առաջ՝ այս կրթական յարկերուն և ոչ մին պիտի կրնայինք գտնել։ Ասոնք արդիւնք են մեր վարժարանաց հանդէպ եղած մեքտիքան։ Մեր նպատակն ըլլալով ընդհանուր տեսութիւն մը ընել Պանտրմայի վրայ, այսպիսի բաւ համարելով դառնանք մեր բուն նիւթին։

Ահաւասիկ այսպիսի յառաջդիմութեան հակամէտ վայրի մը մէջ հաստատուած է Հայ-Կաթողիկէ համայնքը 1892 Սեպտ. 24ին, Ներշնակաշրտակ Ազարեան Կ-Պատրիարքի օրով, Պատճառն եղած է Էջմիածնական քահանայ մը որ ժողովրդեան հետ չկարենալով համբարձաբար վարուիլ, իրենց միջեւ գծուած թիւն մը ծագելով, իրեն կողմնակից Ժողովրդեան հետ կը դիմէ Կաթողիկէութեան։

Թիշակ քահանային(*) միջոցաւ 8—10 անձէ բաղկացեալ պատգամաւորութիւն մը կը զրկուի ի Կ. Պոլիս, Ազարեան Կաթողիկոսին, որ սիրով ընդունելով անոնց առաջարկը, երկու վարդապետաց հետ իրենց կը զրկուի յիշեալ քահանայ։

Անմիջապէս տեղ մը վարձուեցաւ առջօրեայի համար, ուր կիրակի և տօն օրեր Զայնաւոր Ս. Պատարագ կը մատուցուէին և Ժամերգութիւնը կը կատարուէին։ Մանչերու վարժարան բացաւ, նոյնպէս ալ աղջկանց՝ որոնք յանձնեց Անարատ Թղութեան Գերբ հինգ մայրապետաց խնամոցը, որ հոս եկան նոյն տարւոյ Հոկտ. 15ին, Գեր. Յակոբ Վ. Թոմազեանի հետ, և որուն յանձնուեցաւ Ժողովրդագրական պաշտօնը։

Ներշնակաշրտակ Հոգեւոր Տէրը նկատուածին առաւ մասնաւոր եկեղեցի մը Եւնիսալու անհրաժեշտ պէտքով. լրացուց

(*) Նրկու տարիէն աւելի Կաթողիկէութեան մէջ մնալէն ետքը, դարձեալ էջմիածնական եղած է։

Իւր Ժողովրդեան բաղձանքը, քաղաքին կեդրոնը չլինել տալով եկեղեցի մը որ ի յիշատակ Ն. Ամենապատուութեան Ս. Ստեփանոս անունը արուեստաւ։ Եկեղեցւոյն կից չլինել տուաւ նաեւ Առաջնորդարան մը, այսպէս լրացնելով ամբողջ պէտքը։ Նոյնպէս հանգուցեալ Վանաձ. Արքեպիսկոպոսի Ե. Ս. Ազարեանի բարերարութեամբ չլինել տուաւ աղջկանց վարժարան մը քաղաքին, ճիշդ Առաջնորդարանի դիմացը։ Այսօր մենք Պանտրմայի մեծ երանտիք պարտիմք Ազարեանց, այս երկու մեծ բարերարաց, որոնց բարիքները լիովին վայելցնելով մինչեւ իրենց մահը, որ դժբաղդաբար շատ չուտ հասաւ։

Այս համառօտ տեղեկութիւնը բաւ համարելով, անցնինք Ժողովրդագրական կարգին, որոնք հինգ են՝ տասն և հինգ տարուան մէջ։

Ա. Ժողովրդագրական՝ Յակոբ Վ. Թոմազեան. ծնած է ի Մարտիկալ. աշակերտ Բորականտայի և հոն քահանայ ձեռնադրուած։ Կը խօսի ու կը գրէ հայ, լատ. և իտալերէն լեզուները, ինչպէս նաեւ ինքնօգնութեամբ և դասաւանդութեամբ հոս սորված է գաղղիներէն։ Տիպար եկեղեցական մ'է. 6 1[2] տարի վարած է Ժողովրդագրական պաշտօնը, իւր անկեղծ և բարի բնաւորութեամբ սիրեց և սիրուեցաւ իւր Ժողովուրդէն։ Աշխատեցաւ դպրոցներու յառաջդիմութեան, անձնակազմը իւր վրայ առնելով ուսմանը մեծագոյն մասին դասաւանդութիւնը. աշխատեցաւ նաեւ կրօնական տեսակէտով յառաջանել Ժողովուրդը, աստուածաբանութեան մէջ ունեցած հմտութեան շնորհիւ. ամէն շաբթու սիրով մտիկ կ'ընէինք իւր քարոզները։ Պանտրմայէն մեկնելէն ետքը Վանայ առաքելութեան գացած է. իսկ հիմա Պրեսա կը գտնուի Նպիկոսիոսական փոխնորդի պաշտօնով։

Բ. Ժողովրդագրական՝ Գեր. Յովսէփ Վ. Բալթեան. ծնած է ի Մարտուան. աստուածաբանական ուսումը առած է Տրապիզոնի մէջ և հոն քահանայ ձեռնադրուած։ Կը խօսի և կը գրէ հայ, և տաճ. լեզուները։ Շատ քաղաքներ առաքելութեան գացած է։ Ժողովրդագրականութեան պաշտօնով հոս եկած է 1899 Ապրիլ 21ին և մեկնած նոյն տարուան Հոկտ. 11ին։ Հինգ ամիս պաշտօն վարեց։ Վախճանեցաւ իր ծննդավայրին մէջ 1906 Ապրիլ 6ին 62 տարեկան։

Գ. Ժողովրդագրական՝ Գեր. Յովսէփ Վ. Բալթեան. ծնած է ի Գաղաթիւ. իւր ուսման չրջանը կատարած է Գաղղիոյ մէջ և 1892ին իւր ծննդավայրին մէջ քահանայ ձեռնադրուած։ Կը խօսի ու կը գրէ հայ, տաճ., գաղղ. լեզուները, և ի բնէ ձարտասանութեան շնորհիւ, քարոզչի լաւ յատկութիւնն ալ ունի։

Բալթեան Վ., երկու տարի վարած է Ժողովրդագրական պաշտօնը, առանց ոնէ չափու ակնկալութեամբ. մանչերու վարժարանի գաղղ. դասի հոգը իւր վրայ առնելով, երկու տարուան մէջ կրցաւ ըստ բաւականին օգտակար ըլլալ։ Իւր պաշտօնավարութեան վերջին ամիսներուն մէջ, իւր և քանի մը անձանց միջեւ գծուած թիւն ծագելով, Կաթողիկոսարանը խոհեմութիւն համարեց զինքը ետ կանչել, և որ ինքն ալ սիրով ընդունեց։

Դ. Ժողովրդագրական՝ Գեր. Յովսէփ Վ. Պալթեան. ծնած է ի Մարտուան. աշակերտ Լեւոնեան վարժարանի ի Հոռոմ. հոն քահանայ ձեռնադրուած է 1899ին. Ժամանակ մը իւր ծննդավայրին մէջ պաշտօն վարելէ ետքը, 1901 Հոկտ. ին Պանտրմայի Ժողովրդագրական կոչուեցաւ։ Պաշտօնի գլուխ անցնելուն պէս ուղեց նոր ծրագրերն հաստատել մանչերու վարժարանին մէջ, բայց չկրցաւ խօսք հասկըցնել ուսուցչին։ Վեց ամիս վարած է իւր պաշտօնը։ (Ս. Յովսէփայ Նղբայրութիւն) անուամբ ընկերութիւն մը հաստատած է երկրասարկայ միջեւ, նպատակ ունենալով կրօնի սէրը սրտերուն մէջ արծարծելու. բայց կանոնները հաստատ հիման մը վրայ հաստատուած չըլլալով, իր մեկնելովը Նղբայրութիւնն ալ լուծուեցաւ։ Պալթեան Վ., կրնար Պանտրմայի համայնքին օգտակար ըլլալ, եթէ Լեւոնեան վարժարանի մէջ պաշտօնի մը կանչուած չըլլար։

Ե. Ժողովրդագրական՝ Գեր. Յովսէփ Վ. Պալթեան. ծնած է Եօզկատ 1878 Փետր. 27ին, որով այժմ հազիւ 30 տարեկան է. իւր նախնական ուսումը առած է իր ծննդավայրին մէջ Յովսէփ Վ. Գրքագրեանէ, Փոքր տարիքէն եկեղեցականութեան փափաք կ'ըզայ, և Գրքագրեան Վ. նալ հաւանելով անոր խնդրքը կատարելու կ'աշխատի. դիմում կ'ընէ Վիեննա Միթիթարեաններու, բայց սակաւին ընդունուելուն պատասխանը չ'առած՝ Եօզկատի 1887 տարւոյ մեծ հեղեղատին Գրքագրեան Վ. շուրջն քաշուելով հեղեղամալ կ'ըլլայ. սակայն կարող կ'ըլլայ իւր պաշտպանեալ այս հեղեղատէն ազատել։ Ասկէ ետքը Մագաուսեան Վ.՝ զայն ճամբայ կը հանէ քահանայական դպրոց մը զրկելու, և Գաղաթիւ համալսարան Յովսէփեան Գերպոյ. զայն սիրով կ'ընդունի և Ժամանակ մը հոն մնալէն ետքը, ի Կ. Պոլիս Սէն-Լուի վարժարանը կը զրկէ զայն։

Հոն հիւանդանալով, օղափոխութեան համար Կաթողիկոսական Կղերանոցը կը զրկուի ի Գաղղիոյն 1888ին և հոն կը մնայ Ազարեան Կաթողիկոսի փափաքանց համաձայն, և ապա 1894ին իւր ընկերաց հետ կը զրկուի ի Հոռոմ, Լեւոնեան վարժարանը, ուր լրացնելով իւր ուսման չրջանը, 1901 Ապրիլ 7ին (ն. տ.) քահանայ կը ձեռնադրուի անդրանիկ ձեռնասունը ըլլալով Ար. Բուպեան Գերպոյ. ի նոյն տարին Կ. Պոլիս կուգայ, անտի կը զրկուի Առանա, բայց հոն հիւանդանալով 3—4 ամիս ետքը Կ. Պոլիս կը վերադառնայ, և Էմմանուէլեան Կաթողիկոսի հրամանաւ 1902 Մայիս 19ին Պանտրմայի Ժողովրդագրականութեան կը կոչուի առժամանակեայ, բայց ինքը Ժողովուրդէն և Ժողովուրդն ալ իրմէ գոհ մնալով՝ 5 1[2] տարի կը մնայ իւր պաշտօնին վրայ, որ բաղդ կ'ունենանք վայելելու դեռ տարիքով փոքր, բայց գործունէութեամբ մեծ՝ այս Ժողովրդագրական բարիքները։ Պալթեան Գերպոյի, կը խօսի ու կը գրէ հայ, տաճ., գաղղ., լատ. և իտալերէն լեզուները։

Իւր պաշտօնին մէջ հաստատուելէն ետքը յաջողեցաւ վտարել այն անձինքն որք իրենց կեղծաւորութեամբ խոչնդոտ եղան իւր նախորդներուն, և աւելին կ'սպասուէ։

Նային նաեւ իւր գործունէութեան, բայց բարեբաղդաբար չկրցան յաջողիլ, և տեղի տուին Պալթեան Գերպոյի խնդրքին անդուլ ջանքերուն առջեւ։ Ասոնք վտարելէն ետքը զիշեր ու ցորեկ սկսաւ մտածել համայնքին յառաջդիմութեան միջոցները։ Թէ մանչերու և թէ աղջկանց վարժարաններու յառաջդիմութեան համար չինայեց իւր ջանքերը. մրցանակաբաշխութեան փայլուն հանդէսներուն նկարագրութիւնն ենք, զոր ամէն տարի կը կարգադրէր այս սիւնակներուն մէջ, իւր հոգածութեանց արդիւնքն էին։ Ասկէ զատ մանաւանդ հաւարակութեանս պատիւը բարձր պահելու համար օտարներու առջեւ, Առաջնորդարանի շէնքը ձեւափոխեց, սենեակները կահաւորեց ու զարդարեց, որոնք նախապէս խանի մը սենեակներէն տարբերութիւն չունէին, և առանց ծախքը մասամբ իւր անձնական դրամին և մասամբ բարերարաց օգնութեամբ հոգաւով։

Միւրեկ և համակրելի եղած է ամենուէն, և իւր համակրելի բնաւորութեամբն էր որ կառավարութեան մօտ իւր պաշտօնը հաստատող գիր մը չունենալով հանդերձ միշտ կարողացած է Ժողովրդային և կառավարական գործոց մէջ գործօն դեր մը կատարել։

Գերբ. Հոգեւոր Տէրն ալ գնահատելով անոր գործունէութիւնը, Մայրաքաղաքի ատրիանով պատուեց զինքը և նախքան շքեղ մատանի մը, և կոչեց զայն Զմիւռնիոյ Առաջնորդական պաշտօնին։

Մեր մէջ բարեբաղդաբար պակաս չեն այսպիսի գործունէայ եկեղեցականներ. բայց դժբաղդաբար շատ անգամ անանց յարգը չգիտցուելով, կը ձգեն գաւառի մը անկիւնը, փոխանակ գործելու, լախ ասպարէզի մը մէջ մտցնելու գտնուց։

Մեր հիմակուան Ժողովրդագրական Գեր. Մկրտիչ Վ. Մուրատեան լեզուագէտ և հեղահամբոյր բնաւորութեամբ։ Գոհ ենք որ պաշտօնի գլուխ անցնելէն ի վեր հասարակութեանս կրօնական և բարեգործական յառաջդիմութեան միջոցները կը մտածէ. մենք ալ բնականաբար այսպիսի նեղ միջոցի մը մէջ աւելի մեծ գործունէութիւն կ'սպասենք իրմէ։

Այժմ հոս կը գտնուին 30 բնաւոր Հայ-Կաթողիկէ, ընդհանրապէս էմմա՞ ու աղքատ դասակարգէ։ Մանչեր մասնաւոր վարժարան չունենալով, եկեղեցւոյ վերնատունը վարժարանի յատկացուած է. ունի մէկ ուսուցչի, որ կը հոգացուի Ժողովրդեան կողմանէ իրենց կարողութեան համեմատ ամսական մը վճարելով։

Աղջկանց վարժարանը յանձնուած է Անարատ Թղութեան Գերբ չորս մայրապետաց։ Այս վարժարանը, իւր հաստատութիւնէն ի վեր չէ կորուսած երբեք իւր փայլը, և տեղւոյս աղջկանց վարժարաններուն առաջնակարգն է. կ'աւանդուին հայ, գաղղ. լեզուները և ուրիշ գիտութիւնք, ինչպէս նաեւ ասեղնագործութիւն և ձեւագիտութիւն։ Մայրապետաց արդուստը կը հոգացուի Կաթողիկոսարանի կողմանէ զրկուած ամսական աննշան գումարով մը։ Առաջ թէպէտեւ ըստ բաւականին կը վճարուէր, բայց ներկայ տարւոյ Մարտին սկսեալ որոշեալ նպաստը նուազած է։

Պանտրմա Ա. Կ. ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

ԽԱՐԻՃԻԷ

ԲՐԷՆԱ ՊԵՒԼՕՎԸՆ ՆՈՒԹԳԸ

Արմանի պար վեջերի բերես Պրելով
ալաֆ. Նոյ. 29-րա Բայխախյակ մէշխոխինին
ինիգաւորնտա վուգու պուլան պաղը իւ-
թիզադաթ իւզէբրնէ, Արմանիանըն միւ-
նասէպաթը իարիւնէսի հազգէնտա պաղը
պէհաննախտա պուլունընը, վէ էզճիւմէ
չու սէզգլէրի սէօյէմի տիր.

Ալլամանյանին, չու սօն սենյեկըտեմ պիլերի Ալֆզգիրաս գառնֆէրանսընտան էլ-վէլէ, տիկէրի իմքէրաթօր հազրէթէրնին 1904 սէնթսինտէ ինքա իյլէտիկէ սէյաւ հարպէ ճէնսալընտա իքի տէֆա ճիտտի պիլ-հազար թէնիքսինէ տիւշար օլտուղը սօլ-լէնտի: Վէսիլէի հարպ ատա օլունան ի-քի վազընտան պիլիննիսի իյլին, հալսի-թէթիլիլլէ, մէվզըր սէյաաթիլլէրն մու-հաֆազաթը ինսպ իթմտիքէ, հարպա-թէնէպպիւս իթմէնէնէկիմիզ տէրքաթ-թըր: 1904տէ Ալմանիս իմքէրաթօրը հազ-թէթիլլէրնէ Թրանսա ըէխի հիւքիւմէթի-արասալընտա պիլը միւլադաթմ վուգուի կէլ-լէսինտէն տալար պիլը հարպ իթմէնէնէ-լին մէվճուտիլէթինտէն պահա իտիլմիլ օլ-մասալնա իսէ, պիլը տիւրլիւ ազըլ էրտիլէ-մէհօրում: Զէմաննէմիզտէ իքի միւթէմտ-թին մէմէլէթի արասընտա, պու մէմէ-թէթիլլէրն մէնսաթիլէ հասալէնսինէ թէալ-վազ իսէն պիլը մէսէլէտէն պապա հիլ պիլ-թէպէպէ մուհարէպէ գուհօր իտէպիլէնէ-թին զանն իթմէք, վէ պօօլլէ պիլը զանն իթիլլտիլնէ չալըմէթէ չօճօլլէնտա պիլը հա-թէնէթէթ տրը: Վագաա իմքէրաթօրը հազ-թէթիլլէրնէ Թրանսա ըէխի հիւքիւմէթիին-սին գէմանտա Թրանսանըն ճէնուպ սուլա-ընտա պուլուննաթը հէր իքիսի արասընտա պիլը միւլադաթմըն վուգուի ինթիմալինի-թաթըրա կէթիլլմիլ իսէ տէ, պու ֆիլքը-իլ պիլը վազըթ պիլը արզուի իսալիսանէ-րաթիսինտէն չըգմամըլ տրը: Պու միւ-ազաթմըն վուգուի իյլին նիլ պիլը թարաֆ-տան թէքիլլէ վազը օլմուշ, նէ տէ պու-թէքիլլէ տիկէր թարաֆտան ըլտա օլուն-ըլը տրը:

ՊԼՈՒ միջնաստիպելիք է, իմբեյրաթօր վէ մթերաթօրիցա հագգւարքնոտա Ինկիլթերա ագրալը թարափընտան կէօսթէրլին իւննի գագուլտէն տալալ պէհանը մէմ- ռոնկլիյէթ իրմէք իսթէրմալէրուտէ, սօն տէն աշէնքը միւտտէթ գարփիքնոտա իքի թարափըն միւնաստէպաթընա միւթէալլիք լարադ գուհուրա կէլէն վուգուաթ վէ ճիվալ, բէամի մէնպալէրէ միւսթէնտէն լայալ վէ գապթ իտրլաիկիտէ, Ինկիլթէրա իլէ Ալմանիա պէնիւնտէ հասը օ- սանկ մէ աղորրըր՝ մէտէնի ալէմին հէր թա- ափընտա իհա օլունան սուր ինկիլիկն, իհազա իքի թարափըն պիւր ետի թէֆէհ- իմիւնտէն (թիւրիմացութիւն) իլէրի կէլ իլիկ, դանն իտէրիւմ, թէմաւլէն անլաշը- սանազ տըր: Շիմտիլէ գատար իքի թա- ափտան հէր պիլրի, աիկէրլինէ, հագը- լէթտէ վիճուտի օլմաւան պիւր թագըմ թիքեար վէ Նիիթիմիւնտէ ինտա տի- թիքեար: Սուի թէֆէհհիւլմիւ պէրթարափ թիթմք վէ պու սուի թէֆէհհիւմտէն հա- լըլ օլան չիւպէլէրի օրթատան գալտըր- իուգ իշին, իքի տէվլէթին սայ ու դայրէ- շի, վէլէլ հիւմաի նիլէթէ մագըրուն օլա, իրիւ քիթպլէթ իթմէեօրըր: Դազէթա- արտան վէ էնպիլինն լայալիւս վէ միւ- տէպպիւր սընթիքընտան միւրէքքէպ պու- ռունան էքքեարը ումուրիշին պու պապ- տէ հարտիմըր լարըլ իտի:

«Անկիրթերդատաքի սուէ՛ ու սալա՛ն»
Դու՛նիպպէ՛րնի՛ն սարժի՛ ի՛նքնա՛նի սոյ՛ ու
Վայլէ՛թի՛ն պօշա՛ կի՛նմէ՛սիկի՛ն՝ ի՛մբէրա՛-
նի տօր՛ վէ՛ ի՛մբէրա՛ն օրիցյա՛մըսա՛ կէսօթէր՛նի
հիւսնի՛ գապուղ՛ տալի՛ն իսպա՛րի ի՛նքնա՛ն տիր՛
նի ջոյլէ՛ հիւսիսե՛նի տալի՛ն սու՛նն վէ՛ սուէ՛-
նի ի՛նքնա՛նի թրա՛քնմըգտա՛ն իշի՛րաք՛
վէ՛ քէ՛նա՛մ սամի՛նիէ՛ն ի՛ն մուգապէ՛ն ի-
տիւնէ՛քտէ՛ օլտուղը՛ն սէօյլէ՛նէ՛ք օլուր՛

Իսէմ, պիւթիւն Աւմանլարըն Նիսսիեաթը-
նա թէրճէման օլաճաղըմա էմինիմ: (Հէ-
թարաֆտան սամիրմանէ ալգըչլար)

«Անգղերեստ սիզէ պիր Պէհագ ֆիթապ
թէ՛վզի օլունանա՞ց տրը; Պու. քիթապ
Լա Հէյզ դօնֆէրանսընտա դապուլ օլունանա՞ն
մուռնա՛նքնա՛մէ՛լէրին պլաննա սուրէթը
միւրէ՛թնօնմէ՛լէրն իլէ պուռնալը իյադս ինչն
գաւէմէ՛ պընմը՝ պիր տէ մուռնթիթէլի հա՛ն-
վի տիր; Պուռուչա պէրապէր պուրասա՛ն
Լա Հէյզ դօնֆէրանսը հագգընտա պիր գա՛ն
սէօզ տաան սէօյէմէ՛ք իսթէրիմ; էվլէ՛ն
պէ էվլէ՛ն շուրասըրը պէհան խտէպիլիլիս-
քի, պիդ, Լա Հէյսէ կէօրիւլէն իւշէրտէն-
վէ պու իշէրէն Ալմուսխանըն սուրէթը իշ-
խասքընտա մէմուռն օլապիլիլիդ; Պիւ-
րաստա Լա Հէյզ մուրախխապըրալըմը
մէտնիշէս հագգընտա պուրատա էվլէ՛ն՝
տէ սէօյէտիւքէրիմի թէքըրա իթմէ՛ք իս-
թէրիմ; Մհնաֆիթիմիդ, Լա Հէյզ դօնֆէ-
րանսընտա, պաշ մուրախխասըմըդ պարօն
Մարչալ իլէ րէֆիզէլէրի թրաֆֆընտան
սուրէթը միւռնասիպէ վէ լայըգէտէ միւ-
րաֆաա խոխվիշ տիր. պուռնան տօլալը
մէմէնքէթիդիդ քէնտիլիլիլէն մէտուռնը
հիւքըրան տըր; Պարօն Մարչալը՝ թահ-
տիտի թէպիհիաթ մէսէլէսինին միւզա-
քըրէպինէ կիլիշմէմէս՝ մահաւ էօյլէ պիր
միւզաքընէ վազը օլմամսսընտան նէէթ
թիմիշ տիր; Անճադ պարօն Մարչալ, պի-
լիլիլէն դօնֆէրանստա վէրիլըն գաբա-
թէնէքիլէն, տէվլէթէլիլին, թահտիրտ թէա-
խիաթ մէսէլէսինի նազարը թէտադլէք ալ-
մալարընա տաիր պիր թէմէնհի պէ-
հանը իշին վազը օլան թէքիլիֆէ մուվա-
քազաթ իլլէմիշ տիր; Գօնֆէրանս, վա-
շտա քէնտիսինտէն մէմուլ օլունան նէլթի-
նէլէրին քեաֆֆէսինին հասըլ խտէմիշ
տիր; ֆագաթիլ պուռնա պագաարադ, գօն-
թէրանտա կէօրիւլէն իշէրի թագտիր
թիմէմէք տէ ճալիդ տէլիշ տիր;

«Տէօրթիւս պ տէվամ խոնն միւլզաքէ-
նաթ էսնասընտա, զօնֆէրանս մուրախ-
նասուարը, Բարլսմէնթօ միւլզաքէրէլէրին-
ոէ պրէէ տաթմն միսիլ կէօրիւլմէյէն սապի-
նէ զայրթիթ իւլ չարլշաղար, իկէ խու-
ռուս պարը նօգթիվալարտ իխթիվաթը էֆ-
քեար հասըլ օլմալլէ պէրապէր, մուրախ-
նասուար արասընտա պիր էնիլիէթի սա-
միւմ վիճուտէ կէլմիլ, վէ պու տա միւլզա-
քէրաթն հիւսնի ճէրէտանընա վէ իսիթա-
րնա սէպէպ օլմուշ տըր, Հէր նէ զատար
զօնֆէրանս, պազը մէտէլէլէրի ուզուլն
իւլտուտէթ միւլզաքէրէն իստիքտէն սօնար,
էթիթիճէսիզ պրազմիւլ էթ տի, պուստոն
նօլալը զօնֆէրանսըն վէ մուրախիսալա-
րն ինսանիյէթ վէ սուլհ ու սալահ հա-
րնա իյֆա իթտիքլէրի խրտմէթլէրիթազ-
թիր խուտոււրնտա հազգալըլլզը իթմէք-
իկիմիզ իճապ իյլմէնզ, Գօնֆէրանսըն միւ-
լզաքէրաթը էսնասընտա, զապլիլ վիտուլ
էլ իմքեանս օլան մատտէլէրին վէ մէմա-
իթի միւլիսթլէթի միւլանապլաթիլն հալլ
էլ ֆապ իսիլիպլիմիշ օլմասըրը տա, պէն
պէլօլի.ք պիր քեար ատա իտէրիմ»)

«* Թայայդ զազգեթաւսը՝ բրէնս Պիւլօ-
լըն ուուորը սկսածիւն իւզգրինէ իրաւ իթ-
տիկի սէօղլէրի բէք տէ էմիլիսէնէ՛պախա
պուլմանօր, չիւնքի Յըրանսա՛ Շըմալը Աֆ-
րիգաւտա ինը նէ հըրանս, Պիւլօլ պոլնո՛ւ
տաւն մէմնուս դապալարպ, տալման Յըրան-
սալը հա մուախէզէ խտիբօր, հախօտ
սօռւգ մուսալէթմտա պուլուռնուհօր: Թայայդ
լազգեթաւսընա էն զինհատէ զարիւզ կէօ-
րիւնէն նսօղթա՛՝ Ալմանիա պաշ Վէրլիլիյնի
1870 մուհարէզսինի լյումա իթմէսի տիր:
«Պիւլաբլիլէն, պու միւնսալսիւթէլէն, (Ալ-
մանիա՛ 1870տէ ձօնէջօլլէրն սէսէլէս իւ-
լին հարպա մէյեալ օլմատլըը կլիպի, Շը-
մալի Աֆրիգա իւլէրի իլին տէ հարպա նի-
ւէթի հօգ տրի) աէմիլ տիր, ֆապալթ,
(Մահադ Յըրանսա վէ Ալմանիա մուհարէզս-
սինի հաւըր իթմիւզ ֆիբրիլիէ էմս թէլէկ-
ուսթանմէսինի բրէնս Պիզմարզըն գաւաթ
Մախելր իթմիւզ օլտուղընը պիւնիլէ չիւպ-
էնսիգ բրէնս Պիւլօլըն ալնի վուգուաթը

միայն մագաղանեւոյ կէտքէն լքուի միւս
տէ միւնասարկ աստ իրմէն ճէշքէր տր
Մէշքեւոր զաւելթա, պատկնու ճշտլէ իւս
վէ խոխոր, «Արմանիանն տախիլի վ
խարճի բոլթի զաւարնն շիտիլքի կիտշի
նի տաղուռ սուրէթտէ անլամուգ միւշքե
տար: Պէշրին հիւքիւմէն, հէր նէ գա
տար Ալմիշկրաս մուռնէտլանին գապա
խոխոր իսէ տէ, ֆազաթ հէր ֆըրասթտ
նէ էֆքեարա մէպնի Ֆրանսայը մուսխէ
զէ իլլէտ, վէ տիկէր թարաֆասն մա
տամ քի Իսկիլթէրրա Աֆրիզատա Ֆրան
սայա միւսաստէքեարանէ տալրանաճա
զընը, վէ պու պապսէ միւշքեւոր չը
գըմաթազ իսթէմէտիլինէր գաշ տէֆալա
պիլտիքիլին հալաւ, Ալմանիա նիշլուն Ին
կիլթէրրա իլէ տաթ գալմազ արպուսին
տէ պուռննարլընը իբիտէ պիլ իլան ի
տիւոր... Բրէնա Պիւլով՝ Լէշիլէրնի էմ
աք վէ արագիսին ճպլըն տաթն ալա
րաթ, Ալման էհալիսին թախսիս իթ
տարմէյէ գարար էլքմէսիլէ տէ, էվրոքա
նն էֆքեարը ումարմէյէտէն էհէմիլլէթ
էլքմէյօր:

Սկիզբն 21 սեռն տիր քի, Բրուստալալար
Շարդի Բրուստալը Լէն էնալէթիմտէն Ալ-
ման էնալէթի հայինէ գոգոսալա չալը-
մագտա տըրլար, ֆագաթն հնչուլը մէմ-
նուն օլընմանադ պիր նէթիմէն էլտէ խտէ
միլիոնէր տիր: Շիմտի խտէ, ուսուլը նիդը
մի տաթէսնտէն ձէպար խթիմալ խաթիճէն
տիր, վէ պու հազմատիս իւղէրինէ գոնչու-
լան Ալաթըրիս տէվլէթիմտէ աղիմ պիր
նաշնուտըղըղը իղնար օլընմը տըր, զիրա-
նկվթըրիատա միւսէմէքքլին Լէնիլըրէ հիւ-
թիւնէթէ մէմուլըրիթէթըրինէ հիւսէտար օ-
ուլա, իլչէրինտէ վիւքլէս տախի պուլըն-
մագտա տըր: Շու էմնտտէ, Ալմանիանըն,
էվրօթատա պալընմա միւսթիթիթիլ օլան
պիր տէվլէթի իլէ միւսնալալալըրինտէ խալի
թիլըրիմէթի անպալըմտէզ պիր հալ տիր
էմաթ, թէքթար խաթիլզ քի, հազը հազըր-
տա Ալմանիս բօլիթիլգաալընի տալը ֆիքթի
թէ օլաղըղըրն անլամագ միւսքլիլ օլտըզտան
գաղզագ, բօլթիթիլգալարը պէյն էլ միլէլին
հալզալը հազըրէթի, տիլէր հէր նօգըման
ուլա ու ապահա միւսալալիս իթօլիւնտիւկիւ-
պիր զէմանտա, պաշլընա տէվլէթըրտէն
պիրթիմէն բօլթիթիլգաալընիս պէօլլէ մէհնու-
թիլթիմէն գալմաթըր՝ էթի պիր էմարէ տէյիլ
տիր:»

ԱԼԷՔՍԱՆԵԱՆ ՆՈՒԱԳԱՅԱՆԴԷՍ

Այսօր դիշեր էր որ իշնիան Ծրանսեղի
 րարհին մէջ տեղի ունեցաւ Տրբան պէշ
 իէքթանանիս Նուազահանդէպը՝ բարձրաու
 լանցն աւանաւորութիւններու և չափա
 լանցն հոծ ընտիր բազմութեան մը ներկա
 լութեանը։ Մեզը որ մերինները փոքրա
 նասութիւնը կը խաղմէին և աւելի օտար
 լերն էին որ փութացած էին Հայ տարանդ
 ը ծափահարելու։ Օտարներու այս գնա
 լատութիւնը որչափ ալ փայտօյսէէ ըլլայ
 ռոչակար թաւալութեանարին համար
 րակայն միւս կողմէ այս զէպըը. չի դադ
 րիր յատկանշելէ մեր ա՛լ նշանաւոր դար
 ւած օտարներութիւնը, որով ուրիշնե
 րու կը ձգենք բան մը որ մեր պարտքն էր
 իրան։ — Այսպէս՝ Հայ տարրին պակա
 լութեանը համար։

Ամբողջ Բերայի հայ-լալֆը ժամադրա-
լայր ընտրած էր իրեն խելիփի սրահը՝
որ հիացումը ու համակրութիւնը ցոյց
նշելու համար Ալէքսանդան պէլիւ Առա-
ջին կարգը կը նստէին՝ պիւսանալիտական
ձորքիման անձին, չստ մը հարուստ ու ծա-
ւօթ վէճմբեր, բարձրատիման անձնառ-
տութիւններ կւային։

Արուեստագէտը կատարելապէս արդա-
տալուց իր ծանօթ և սնծանօթնհրու գա-
ւափաբը իր մասին: Տիրան պէյ Ալէք-
սանեան մէ'յ մըն ալ տղայուցուց թէ իրաւ
հնծ թաւջութակա՛նար մըն է:

Մինչև Լուսինհրույն ծայրը տիրացած
անկապ իր արուեստին և ղգացումը զոր
գիտէ գնել իր զարնիւ և կերպին մէջ
հիացուցիչ է ճշմարտապէս: Հետզհետէ
անուշ, գգուող, յուզուած, գայարաւած ու

կրկնվողից՝ Ալեքսանհան Տիրան պէյ ժա-
մբրով եղբւլ առաւ իր թաւջութակը, որ
գլխով հմայել ծայնքը հանել, ինչ որ իր
արհեստից գերագնացումն է. այս արուեստ
տագէտը անկարելին կ'ընէ թաւջութակին
վրայ և կ'արելի նէ զայն ունկնդրել ա-
ռանց սքանչնալով, առանց ապշահար-
մալու: Ասելիս մեծագոյն պատուին է
մեր երկրին և մեր համայնքին համար:

Կ-ԲԱԹՐԻԳԻՍԱՆԷ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Տիւն, արքայ մէջնիս ազտ օրումսը,
վէ Բաթրիդիսանէ՛ն՝ պաղը մոռնիմս մէտէ-
լէնը ին՝ ինչդուլ օրմուշ տըր: — Տիւն,
Ս. Յակոբ մասլախանէն՝ Հոգաբարձու-
թիւնը, հէյեկթմէ՛ն Մէճլիսի խարտէ՛ն կէլէ-
րէք, լաւսթախանէնս աճվալը հազըրէսի
հազգընտա մալիւմաթ վէրսիշ, վէ մէ՛-
լիս մէզգիւր թարափընտան Ս. Յակոբ
հէյեկթիւնէ, պաղը թէտապիր լազըմէնի
թիւթիկաղը խուտաւընա մէջեղունէթ
լիւթիմիշ տիր: — Պատհնու Մէճնիսի խու-
րէ, հէյեկթմէ՛ն լաւսթախանէն՝ պիւ ազիմի,
սասառ. Ալլահվէրսի Յովհաննէս էֆ. հազ-
րէթլէրի թարափընտան ինսա օրունան
6000 լիրս ինչ ինչա օրունամագ արար-
թիւնա պինսաւընա մինասաիպ պիր արաւ-
նաթ թայեիւնի իչին իճրաի թէտուղիպթ իյ-
նէմիշ տիր:

* 4-Իսթիքի գրութիւն, էջ 5. հազարէթէ-
 րի՝ չհնոս կիւստէն պէրու նշանէն միւզ-
 արը պէն նստիգած օյմալարըյլա, տիւն,
 Իճնիսի խոտընէն իճիւտիւն ըրիտաթ
 Իճնիճիւլլէր տիւր Անգարիպ իտաուէի Ի-
 ֆապաթի իթմէլլէրի մէմուլ վէ միւլթէմէննա
 սոր:

*** Գրառասան սեփարեթի միւսմէջարը
Դ. Պօքրն, չարչնսպիհ կլնիւ մէջգուռնն
Զարիզ աղւմթի միւսսարիպիթկլէ, Կ-
Յաթիւրիւ լուծպ. էֆ. հարեթիւրի թա-
ռաթնասան Կաթողիկոսարան քնաթիպլէ-
մարտի Կեր. Յաթիւրի Կ. Շաթնան պէ-
նար թէլիթի Սիրքէհի ըսթառիտընա կէթ-
իւր սիր:

[illegible]

* * Սաղփոսնիա բրենսխինն պիրատերի
 բրենս Մագա՝ չըզան անէն իւք տէֆա չէն
 իմիզէ կէտիխինտէ, Անարատ Յղութիւն
 մարկապըննն Պէթլլընա վազը մանաս-
 թըրընը տախի գիեաբըթ իթմիլ Վէ մէմ-
 տուն դաթմըլ պմասըլա, պու տէֆա մէզ-
 քիւր մանասթըրա հէախէ՝ օլարազ քիւր-
 ինիզէ պլիխնէ մախտուռ զըյմէթտար վէ
 իւզգէլէն պիր Պատարազ թաղըմը կէտն-
 տըրմիլ տիր :

Մէշքերիւ Պատարագ Թագումը գաթի-
 քէ գումաչ իւզէրինէ վէ սըրմա իւէ իշլէ-
 քէի օլուպ, պէրապէրինտէ պիր տէ սա-
 լաւարտ պուլընմագտա տոր:

Զօր սանճադը երկնիկ-դաթօխի ք
 խողովրդապետի Գեոյ. ներսէս Ծ. Վ.
 Տիկտանեան չէստ կիւն էվէլէ Լիսիբէ
 էլէմիշ վէ օրատան Տէրիսաատէթէ մոռ-
 լաքլէթ խոճէկի խապէր աշոնոյ տոր:

*** ԱՉԻ.—Յառաջիկայ Կրթակի 25 Նո-
եմբեր, Ս. Յակոբյայ Անկելաւոցիս Մատ-
նան մէջ առաւօտեան ժամը 4 1/2]25 (ը. թ.)
Հայնաւոր Պատարագի և Հոգեհոգատեան
պաշտօնի պիտի մատուցուի, ի հանգիստ
Կոզմի Շաշեան Մանուէլ Էֆ.ի (բժիշկ
արքունի) :

Հոգաբարձութիւնս կը խնդրէ որ հասն
գոյնեւոր յիշատակը յարգել ուզող ամեն
ազգականները ու բարեկամները հաճին
ներկայ գտնուիլ սոյն միջիթարական արա-
րողութեան :

(Կնիք Հոգաբարձուբեամ)
Բանկալթի, 23 Նոյեմբեր 1907.

Չարչկնային կիւնքի նիւսիսմիդտէ պիւր
գալ մուհիմմ սէնվիւսիսթ վուգու պուլմը
օլուուղընտան, քէնմար թէնգաղիւրէ թա-
նիւնէն իւլթիւսար իւլէրիւ :

Օրթաքէօյ Թաղ. Խորհուրդ հէյնէթի-
նին միւսէտտէտէն ինթիւսայ վէ թէնքիւ
խախտիկինէ տարի Կ-Բաթրիքիսանէ հա-
վատիս սըրաւընտա եաղաղըմըդ ֆըզրա-
Պէօյիւքտէրէ գապրիսթանընա եհնի պիւր
Հոգաբարձութիւն ինթիւսայ վէ թէնքիւ
հապատիսնտէն զալաթ օլարադ եաղաղմը
տըր : Մէղքիւր Հոգաբարձութիւն իսէ շու
սուրէթիէ ինթիւսայ վէ թէնքիւ օլուուղ
տըր :

Պէօյիւքտէրէ քիլիսէսի Մեծ-Ժողովր-
դայեան Գեղ. Յովհաննէս Գեղաթ. Միսք-
նիւն թէյիս վէ մէղքիւր քիլիսէ Հոգա-
բարձուր Կիւր. Կիւսէս Վ. Մանուէլեան,
Յովսէփ Էֆ. Զիլպեան վէ Յովսէփ Էֆ.
Թընկընան՝ աղա :

* * * (Ս. Յովհան Ոսկեբերան Յոբելեան
գիւնէթի) սէրէվասըլա էօն սահիֆէտէ
միւստէրիս մէղքիւսէ, «Գի. Էքմէքնան
Ռաիսիւլ, Միւսիւսիս Պօղոս, Մաղարեան
Յակոբ, Սէյիսիս Յովսէփ վէ Ուղուր-
լեան Մեհրապ Վ. Էլքիւր իսիմէրի եանընա
«Վարդապետէր» քէլիսէսիս իւլալէսի
սէնվիւս ունուտուլմը տըր :

* * * Մէղքիւր գիլիսէթի հազըրուր քի-
րամ միւստէրա, միւսթէպէրանը ճէմա-
թըրիւսան Բաթրիքիսանէն «Հասուրիւ
և Մախուց Խորհուրդ»-ը թէյիսի՝ Հանգիսիս
Գրիգոր Էֆ. նին տալիս պուլուստըլ՝ թա-
գըզաթը անիւրէմիդտէն անլալմը տըր :

* * * Չըզան ճուս իրթէսի նիւսիսմի-
դին իւլք մէղքիւսիստէ տթիսէքի սէնվիւս
կէօրիւլմը տըր :

(Սիւսի) մարդկային հոգիի անհաւասարութ-
թիւն
(Ուղիւր) մարդկային աղքի անհաւասարութ-
թիւն
(Սիւսի) չափազան (Ուղիւր) չափազանք

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Տէրիսատէթ Պիւրիսի Մահքէթի Թի-
նարէթ ազաւընտան Վիւնէ Էֆ. յէ վէ Խա-
րիճիէ նէղարէթի միւսթէնալը Նուու բա-
շա հազըրէթիւրիսն մախուուր Սայիտ պէյ
սանիէ միւսթէմալիդի, Տէրիսատէթ Իս-
թիսաֆ մահքէմէն ազաւընտան Մուսլիս
վէ Պիտայէթ մահքէմէն միւսթէմալիդ
ազաւընտան Մէմուր հէյնէ շէնպէն-
տէրի Միւսթիւրիս պէյէր իւլ Պէյրութ
վիւսթիւր մէնիսի իտարէ քէթէպէսիս-
տէն Գէմալ վէ Ալալըն վիւսթիւր Գարու
չուխատարը Մէնէմէտ Գեմալ Էֆ. յէրէ
սանիէ սանիսի իւրթպէլէրի թէնվէն. Սու-
րիէ վիւսթիւրիստէ Պալապէք գալմազամ-

Ի Ե Թ Ա

ՊԵՕԹԻՒԳ ԲԱԳԻՊԵ

Ժան, թէքար Պօթօն խապիսանէ-
սինէ կիթմէք ֆիքըրիստէ օլուս, իվօն
իսէ, մուվազգաթէն օլուու օտաւընտա
գալմաեան քէնտիսիսն մէնպուր կէօսթէր-
մէք իւլին սալթիէ իսալթիւրըլընա տէվամ
իթմէքտէ իտի :

Մատամ Մանֆրէս շէօյլէ տէվամ իյ-
լէտի :

— Էլվէթ, պու միւսթիւր հալտէն գուր-
թուլմադ լազըմ տըր :

— Էլվէթ, Էլվէթ, տէյի մատամ Լը
Պարթէլ թէքար իթաի :

— Պէն քէնտիսի թէվօլվէր իւլ թէնէֆ
իտէնէյիմ :

— Սէֆիլ գարը, քէնտիսի թէնէֆ իթ-
մէքէ իւլէր տիւզէլիւր մի :

— Յէմին իտէրիմ քի, հէր քէսին էօ-

լըլը՝ Գարթիւ գալմազամը Նէնիսի պէյ
թէնվիւք. Թաադ միւսթէնարըթիւրընա՝
իսուս միւսթէնարըթիւրընտան միւսթէնարը
Թաիւր Էֆ., Բօսա պաշ շէնպէնտէրիկինէ՝
Լիւլըրուլ պաշ շէնպէնտէրի կապադը Լօ-
կատիս պէյ թաիւր. Տէրիսատէթ Իսթի-
նաֆ մահքէմէն միւստաիս ումուլ մուս-
վիւրիկի՝ մահքէմէն մէղքիւրէ պաշ քեա-
թիսի Ալի պէյն թէնվիւք. Կիւմուշտուր
խապիսանէսի սէր թապիսի միւրիւլմ
Սէլամի բաշայա ֆէրիւլիք վէ Մէքեա-
թիսի Թըպիւրի Շահանէ Նիֆգիւս սրհէ
վէ միւստալմը սրհիւլէ մուսլիմի վէ
մէնիսի թըպիւրի ազաւընտան միւսլայ
Մէնէմէտ Ֆալիսի պէյն միւրիւլմալք
թիւրպէլէրի թէնվէն. Չըրհը սէֆալիսի
Շահանէ գոմիստանը ֆէրիւք Արիֆ Հիւ-
մէթ բաշայա մուրասա Օսմանի. Մա-
գամ Սէրասքէրի մուսթէնաթ տալիսի
ազաւընտան միւրիւլմ Ռիֆաթ բաշայա
Նինի, Ումուրը թըպիւրի միւսթիւր պաշ
քեաթիսի Շէքիւր պէյն Ֆալի, Պէնէք-
թաշ տալիսի գալմազամընտա միւսթիւս-
տէմ սէր գոմիսի Հանի էօմէր պէյ իւլ
Ռիգա Էֆ. յէ վէ Շարք տէմիւր Խօլարը իւ-
լէտիսի գուլմախալընա հուգուգ միւսլա-
վիւրի եազուպ Սամանի Էֆ. յէ Յիւսիւ
Մէնիսի նիւսիսլարը, էքքիւլէ Ռու մէթր-
պիսի Եօվալիմ Էֆ. յէ ալթուս Լիլա-
գաթ միտալիսար վէ վէքիւր իրիսթիւս-
մօս Էֆ. յէ Կիւսիւ Մէնիսի, Ռուսիս տա-
իւրիս նէղարէթի բօլա չիւպէսի միւսիւր
մուսթիւրիս Ֆալի Մէնիսի, Պիթիւս Ռու
գոմիսի Մ. Շիւրգօֆ Յիւսիւ Օսմանի
վէ տիկէր պաղը Ռու մէմուրընա միւսլա-
թէլիւք նիւսիսլար. Տիարպէր Թիւսթիւ
օտաւը թէյիսի Արիֆ Էֆ. յէ վէ Տէրիսա-
տէթ Պիտայէթ մահքէմէն միւսթէմալիդ
ազաւընտան Մէմուր պէյն Յիւսիւ Օս-
մանի նիւսիսլար. Մապէյնը Հիւսիսիս
քեաթիւրիստէն Ռէֆիք պէյն հազըրէթիւ-
րիսն ալթուս, Պէնէքթաշ տալիսի գալմ-
թաւընտա միւսթիւստէմ սէր գոմիսի
Հանի էօմէր պէյն կիւմուշ իթիւսալ մի-
տալիսարը իսան պուլուլմը տըր :

ՏԱԽԻԼԻԷ

Տիւն, Սէլամըդ թէմը ալիսի Համի-
տիէ ճամիսիստէ իծրա պուլուլմը տըր :
— Տիւն, Սէլամըդ թէմը ալիսիստէն
սօնրա, շափան պուլուլման միւստալի
սէնիս իւզէրիսն իսիլթիւրա վէ իսան
սէֆիւրէրի տուրէթը զալըր թէմիւրիստէ հու-
գուրը հաղթիւր Բաթիւսիս գալուլ
պուլուլմը տըր : — Պէրայը սէյիսիս
Տէրիսատէթ կէլիւր օլան բրէնա Տօն
Գարուս տը Պուրպօն վէ զէվէնի միւսթիւ-
րէմէսի բրէնա հազարաթը տալիս, տիւն

նիւստէ եալան սէօյլէմէյէ ճէնարէթիւմ օլ-
ուս, մէնիսիս հաղթիւրիս հալի անլար իսէ,
օնուս գարընտան եալան սէօյլէմէյէ ճէ-
նարէթիւմ օլուստեանալընը հիսս իտիւս-
րոււմ : Իմտի քէնտիսի թէնվէն իթմէկէ գա-
թիւն գարար վիւսթիւմ տըր :

— Օ հալտէ պէն նէ՝ սէօյլէլմ քի, իւլ
նէֆէր քիւլիւք զըզ չօնուլար իւլ գալ-
մը օլուուլմը հալտէ, պուլուլմը թէնիւր-
րիսիս տիւսար օլուուլմը ֆէլաքէթիւսն սու-
լայը սէֆիլ օլուուլմտան պաշգա, վալիտէ-
լէրիսն վալը օլաճաք նամուստըլընա
տա հէտէֆ օլաճաք տըրլու :

— Պիւսիս տօսթոււ, օ սէնին պիւլ-
նէք իւլին տիւր, ֆազաթ պէն, Էլվիսլա-
լըմը իւզէրիսն, սէնի թէնէմին իտէրիմ
քի, պաշմա պիւր գուրուսն չէքէնէլմ,
վէ պուլուստի սուլայը ալա նատիմ օլմա-
եանալըմ :

Պատէնու սիւրիւրիւրէ մախուս պիւր
կիւլիւլ իւլ շէօյլէ իւլալէ իթաի :

— Կէօրիւսօրուսն ա՛, քէնտի իսանէ-
սինտէ պալթիւրիսար օլան վէ զէվէնի թա-
րաֆընտան սէվիւրն պիւր գալմըն պիւր տի-
կէրիսի սէվմէք տիւսիսիսիսիս իծրա իթ-

միւստալարը վէ մալթիւրիւր պիւրիւք-
տէ Սէլամըդ թէմը ալիսիստէ հաղթը պու-
լուստըլար վէ Իսթանիս սէֆիւրի մարքի
տը Գամբուսիստա հաղթը օլուուլմը հալ-
տէ, սէլամըդ թէմը ալիսիստէն սօնրա
սուրէթը զալըր թէմիւրիստէ թարաֆը հաղ-
թիւր Բաթիւսիստէն գալուլ օլուուլմը տըր :
Միւսթիւրիւրիս բրէնա բրէնա վէ բրէնա
հալարաթը, տիւն, Շարք Սիւրտի գա-
թարըլա վէ Ֆրանսանըն Գան շէնիւր
միւսթիւրիս Տէրիսատէթիստէն հարէ-
քէթ իթմիւրիս տըր :

— Թաշար պէլիսիս թապիւրիս մաաշ-
լարընը Մալ սանուրըլարընտան վէրիւմիս
ճալիլ օլմալար, ֆազաթ պէլիստի վա-
րիտաթիստան Էլվէլ պէ Էլվէլ պէլիստի
թապիւրիսիս մաաշլարը վէրիւմիս լա-
զըմ կէլէնէկի իծապ իտէնիւրէ պիւրիւր-
միւր տըր :

— Պիւր գաշ կիւն ագաթ շէնիւրիւր
կէլիւր վէ իսան սէֆաթիսիստէն միւ-
սաֆիլ գալմըն պուլուլման իսան շահիւրն
վալիստիս վէ պիւրաթիւր Միւրգա Նատիւ-
տիս իսան հաղարաթը, մալթիւրիւր պիւր-
լիքալ, Խըտիւրիւր գուլմախալընը իսան-
թա վալթուրընա շարչիւսի կիւնիւ Հիւսա-
գա միւսթիւրիստէն շէնիւրիւրիստէն հարէքէթ
իթմիւրիւր տըր : — Հալմախալ թիւսթիւրի-
նէ պիւր վալիսի մախուս թապիւրիս իտ-
սուլընա իրաւիս սէնիս շէնիւրիստէ պուլ-
րուլմը տըր :

Միւսթիւրիստէն, Տէրիսատէթիստէ
գալարաթը միւստէթ գարֆընտա թա-
րաֆը Շահանէտէն սէֆաթիսիստէն կէօն-
սէրիւմիւր օլան միւսթիւրիս մախուստէ մա-
րիւրիւրիս սէլամը Շահանէ թէնվիւք վէ
հաղթարընտա իթիւրիստէ մախուստէ
իւլարալ իտիւրիւր, վէ քէնտիւր տէ Սէրայ
արապալարընա Մալէյիս Հիւսալուսա ա-
գիւմէթ իթմիւրիւր վէ շէնիւրիւրիս շալիսն
թէնալա պաղը մալթիւրիսիս գիւսթիւր իյ-
լէմիւրիւր տըր :

— Ֆրանսանըն Լուար թէնիւրիստէ
հիւսթիւրիս Սէնիս հիւսալընա ինչա օլուս-
մը օլան Յ կանպօթ՝ շէնիւրիս միւսթիւրիս
ճիւրիս Խօլա չըզարըլմը տըր :

— Ֆրանսա սէֆաթիսի միւսթիւրիս Մ.
Պօր, շարչիւսի կիւնիս զէվէնիւր պիւր-
լիքալ մէնիւրիս Բարիւր կիթմիւր տըր :
— Էլվէլիւր կիւն Պէօյիւքտէրիստէ Իս-

բանիս սէֆաթիսիստէն, բրէնա Տօն
Գարուս տը Պուրպօն իւլ զէվէնիս բրէն-
սէսին շէնիւրիս, Իսթանիս սէֆիւրի թա-
րաֆընտան պիւր զիւսթիւր վէրիւմիւր տըր :
— Չարչիւսի կիւնիւ Ռուսիս սէֆիւրի
պաղը սէֆիւրիս պիւր շալ զիւսթիւրիս քէ-
չիւս իթմիւր տըր :

— Մէլիւրիս նէղարէթի մէմուր վէ քեա-
թիւրիսիս սապալարընա տալթ Յ տա իյ-
լէրիս պաշմա պուլուլմալ, ագաթ սաաթ

11է գատար իյֆաի վալիֆէ իյլէմէյէրի
գըմիւրտա թէպիւրիսի իյֆա օլուսմը տըր :

— Իսիւստէրիստէ մուգիմ Մ. Ղիւրգ-
րիս նամ Ռուս՝ մէմէքէթի պուլուստէն
Սըարթա շէնիւրիստէ պիւր մէքէթալ սէնայի
ինչաւը իյլին 500,000 ֆրանգ իստա իթ-
միւր տըր :

— Իթալիս գրալը թարաֆընտան Տէ-
րիսատէթ իթալիս սէֆիւրի մարքի էմ-
բէրալիս Ղիւսի թիւթպէտէն Գուրօն ա՛ի-
թալի նիւսնը վէրիւմիւր տըր :

— Բօլիս էնիսի նիւսմիւրիս մալի-
պիւնէ, Գաթիւմիս վէ Թարապիւրիս վի-
լայթիւրիստէ բօլիս թէնիւրիստէ պաշ-
լանմը տըր :

— Պալլաքըլար, գօգմըն պալլաք սաթ-
տըլարընտա, հէր տէֆաթընտա պիւր միսի
ֆալա օլմալ իւզրէ ճէպիս նազաի ա-
լընտալ Շէնիւր էմանէթիստէն Տէվաթի
պէլիստի միւսթիւրիստէն պիւրիւրիւրիւր
տըր :

— Բէնչիւսի կիւնիւ Ալմաիս սէֆի-
րի վէքիւր՝ Սատարալմ հաղթիւրիստէ
միւսթիւրիս իյլէմիւր տըր :

— Ղիւրուստէ մուգիւրգա շէնիւրիս
Գուստը շէնիւրիս սանալընտան մէմալիս
էնէպիւրիստէն սէնիւր թարաֆիւրիս գալիսիս իս-
րաճը մէն իտիւրիւր, վէ մէմալիս մէղ-
քիւրիստէն Պէյրուսիս իտիւր իտիւրիս
ալմաիս մուգիւրգալէն կէմիւրիւք թէնիւր
ալմաիստէ գարարալարըլմը տըր :

— Բէնիւր. Տէվալիսի սրհիւր նիւսմիւր-
մէի ճէտիւրիս Ղիւսի մատտէսիստէ մաղաւ-
նա գալիս օլմալ իւզրէ, Իսլաւաթը աա-
լիս գօմիսիստէն թապիւրիս գալիստէ ալ-
նիւր մէրիւրիստէն քեաթիւրա Շուրաիս տէվ-
լէթ վէ Մէնիւրիս մախուսը վիւքէլա գա-
րարըլա պիւր իսթիւրիս իրաւիս սէնիւրիս
հաղթիւր Բաթիւրիս շէնիւրիստէ պալլաք
պուլուլման մատտէիս նիւսմիւր տըր :

Իտարիս ումուլիս վիւսլաթիս նիւսմ-
նամէսիսիս Տօնը մատտէսիստէ կէօսթէ-
րիւրիս վէնիւր, միւսթիւրիս թարաֆը թի-
եանէթիստէ պուլուլման նալիս մէնիւրիս
թէնքիւր մէնալմ գանալընը Յիւսիւ
վէ Կիւսիս մատտէիստէ մուրապէթ
վէպալիսիս ալիսիս իյֆա իյլին հէր նալի-
նին տալիսիս տալիս վէ մաղարընա իտարէ-
սի օլան գարիւրիս իսթիւրիս մէնիւրիս-
րիստէն ճէլալ վէ տալիս օլուսնաալ հ
ազաւտան իպարէթ օլարալ իծապ հալիս-
տէ թէնքիւ օլուուլմը :

Էնալիսիս միւսթիւրիս սընթիւրա մէն-
սուպ օլան մալթիւրիստէ ազաւնըն եարըն
միւսլիս վէ տիկէր նըպը գալը միւսլիս
օլուր, Ումուրը թարաֆիւրիստէն նալիս քեա-
թիւրիս վէ մուպալըլընա ալիս վալիսիստէ
տէ՝ նալիսիստէն ժանտարմալարալ պէքի
վէ գօնուսը թարաֆարընտան իյֆա օ-
լուուլմը :

5 Նոյեմբեր 1323

մաղըլ՝ տանա պէօյիւք պալալըլմը տըր :

— Էլվալտ սահիպի օլանիւր իյլին պու-
հարէքէթիս նէթիւրիստէ գաթիւրիստէ
լազըմ տըր :

— Պէլիս տէ զէվէ թարաֆընտան պօ-
չանմալ, վէ պուլուսն նէթիւրիստէն
օլմալ իւզրէ Էլվալտան մահրուս գալ-
մալ, վէ պիւր կիւն պու չօնուլար աղքալ
պալիւր օլուուլարընտա, անիւրիս նազա-
լընտա գապալարըլմը վէ թարաֆը լայրա
կէօրիւստէ՝ Էլվալմէ Էլվէա տըր, տէ-
նիւ մի :

« Աղիւր, Էլվալմիս իւզէրիստէ հէր
շէյ ունուտուլմը, հալպու քի սաղ իւլէն
ունուտուլմալ :

« Նէ՛ զէվէնիս, Նէ՛ տէ չօնուլարը-
մըն թարաֆիւրիս կէօրմէք, ինթիւրիս
թէնէմէ :

« Սանա տիւրուս քի, Էլվէր հաղթիւր
մէյտանա չըզաճալար, պէն քէնտիւրիս
թէնէմէք իսթիւրիս :

Իվօն. — (Թէքար ումուլարընը շէ-
քէնէք.) Սէն, հէնուլ բէք քիւլիւք շաղ-
տա պուլուլման չօնուլարընը միւստալա
իթմէք իւզրէ հէր նէ օլուսա օլուսն հալ

—Իսթանպուլում Տիգրանեան խանըն-
առ մուգրի մանրֆաթուր թաճիրի Պ.
Ասլան էֆենդին, վե Էնզարեմե թիւճճար
Աւրամաքի Եանսուրուն իֆրասլարնա
հիւքմ օլըմըն արք:

—Իսկէնտէրեմե պուրանը մալի տէ-
վամ իթմէքտէ օլուպ, Սեդրաք Ֆապրիգ-
եան, Իսաք Գօնէն վե Լէվի Աթմօն թի-
ճարեթխանէրի թաթիլը թէնտիեմթ իթ-
միչլէր արք:

—Մուսուլման եազըմըղըն կէօրէ,
Տէճէն նէհրի ճօշմուչ վե ճիվար մահլլէրի
սուլար պամըն արք: Կէօլ վե պաթազըզ
հասըլ օլան մահլլէրեմե սըթմա խասթա-
լըզը զուհուրա կէլմէքտէ իմիչ:

—Մէմալիքի էնէպիլէտէն կէթիլըլէն
մէնայի պօլարար իլէ պօլանմըլ զահվէրի
մէնի տուխուլի իլին կէօթիլըլէրեմե տիգ-
զաթ օլունմաքը՝ իմապ իտէնյէրէ էմր ու
իշար գըլըմըն արք:

—Թիւչօղ ատարը էօնիւնտէ տէնէթիլի
պիր ճիւնայէթ վուգու պուլմըլ արք: Եի-
գօլա Սգօրէլօ իսմիյնտէ պիր զարթան,
քէնտի ելէքէն կէմիսիւնտէ պուլունման մա-
տէն քէմիւրիւնի պիր վարօրա վէրիպ,
քէնտիսի տէ Սէլանիլէ կէօթիլըլէրեմե իւզը
քէնտիսի տէ արմըլ վե կէմիսիւնտէ ալտէթ իթ-
մէք իւզըլէ զարատա սանտալա պէքլէ-
մէքտէ իւքէն, թապֆատան իրիսթօնըն ի-
տարիսի ալթընտա պուլունման պիր սան-
տալ՝ կիճէ սաթթ և բառտէլըլէրեմե սահի-
լէ կէմիլ տիր: Սանտալ՝ սահիլտէն պիր
աղ ալըսալըլտան սօնրա, իրիսթօ՝ քիւ-
րէքլէրի պիրիլի չէքիպ զարթանըն պա-
շընա էնտիրմիչ, վե պատէհու պըշազլա
38 ետրինտէն վուրմուչ արք: Մուսլիսա-
րէն մազթուլըն անաթմարլարըն ճէպիւն-
տէն ալտըգատան վե պաշընը ճիւնիւնտէ
քէնտիպ վիճուտիւնտէն ալըսալըլտան սօն-
րա, պաշը վե ճիւնիւնտէն տէնիլէ աթմըլ
տըր: Ճանի, իշպու ճիւնայէթի իճրատէն
սօնրա կէմիլէ կէլէրէք, զարթանըն սան-
տըլընը կիլլիլէն ալմըլ վե մէվճուա աքչէ
իլէ իքի սիլանըն ալարազ, կիտէնէկի
սըրատա, տիկէր պիր թապֆա՝ զարթանը
սօրմըլ, վե ճանի տէ, սահիլտէ քէնտիսի-
նէ պէքլէտիլիլի պիրտիլէրէք, սանտալ
իլէ ուզազլանմըլ արք: Գարթանըն մէյ-
տանա չըզմամաք իւզէրիլէն կէմիսէքի
թապֆա իւզալէլէնիպ, քէնտիլէթի հիւքիւ-
մէթը մահլլէրիլէ խապէր վէրմիլլէր տիր:
Իճրա օլունման թէնարիթիթ սալէսիւնտէ,
սանտալ, պօշ օլարազ, չէնտիլտէն խալլի
ուզազտա վե պիլարէ զարթանըն բարչա-
լանմըլ ճէպիւն տէ տէնիլտէն պուլունմըլ,
լաքին ճանի հէնուզ էլէ կէլիլիլէրէլէր տիր:

—Պուլկարթմանտա չապ խասթալըզը
իճրաի հիւքմ իթտիկիւնտէն, Պուլկարիս-

թանտան մէմալիքի սաթիլի Շահանէյէ
հալմանաթ իլէ վաթըմիսի սիրալէթ առա-
օլունման օթ, սաման վե սաթիլէնիլ խախա-
լի մէն իսթիլի տիր:

—Գարատէնիլտէ Բուսիա լիմանլարն-
տան հաճիլէր իլէ կէլէն վաթըլարն Սի-
նօլ էօնիւնտէ սուրուպ, եօլուլարընըն,
զարա իլէ մուխապէրէ իթմէքլիլին, Տէ-
րիսաաթէթտէն օրաա կէօնտէրիլէն վա-
թօրլարա աղթարմա իսթիլէնէլի, վե պու-
վաթըլարն՝ հաճիլէրի ալտըգատան սօնրա
Գալազ էօնիւնտէ կէլտիլըլէրիլտէ, մուա-
եէնէթ թըպպիլէթ թապի օլաճազլարը, վե
էկէր վաթըլար տէրունիլտէ զօլէրա վու-
գուաթը օլունչ իսէ, օ հալտէ, Օսմանլը
լիմանլարնա ուղրամազարըն եօլարընա
տէվամ իտէնէքլէրի, պիլաքիս էկէր պիր
վուգուաթ օլունմըլ իսէ, Պօղազլարտան
կէլիպ, Գլազօմէն թէնհաթիլիսանէսիլէ
կիտէնէքլէրի վե օրաաա և կիւն զարան-
թիլանյա վե թիւլիսի մուսնէլէսիլէ թապի
օլաճազլարն՝ Մէճիլի Սընհիլէնէ զարար-
լալարըլմըլ արք:

—Կիւմիւլէնէ վե ճիվարնա չիտէթ-
լէ հաղան հաղմուրլարտան Տէրիսաաթէթ-
Սէլանիլէ տէմիլ եօլը խաթթընըն պազը
ճիլէթիլէրի պօզուլմըլ, վե թաթիլարթա իպ-
թիտար իսթիլի տիր:

—Էրպապը Ֆէսատտան օլտուղը իտ-
տասարլա միւթթէնէմ օլուպ, հալը ֆի-
րարտա պուլունման վե մուգատտէմա Ֆի-
լիպէտէ թիւճճար հազընըլը իթմիլ օլան
էսիլիլէրի Շիւքրի պիւնը հաճի Սալիա իլէ
քէզալէք էրպապը Ֆէսատտան օլմազլա
մազնուս ալէն օլուպ, ֆիրարտա պուլուն-
ման իպարալմ էսիլէմ նամ չախլար՝ էլան
տէրթէթ իսթիլէմիլ օլտուգլարնտան,
Մահլէլէ ճիւնայէթ իրիսաթթիլիսանէսիլ-
տէն 10ար կիւն մէօնէթ վէրմիլ տիր: Պու-
մէօնէթ զարթանտա մէրգուլար մահլէքմէյէ
կէլմէթիլէրի հալտէ, զանուս իթաթթ
իթմիլ տէն հաղարլա պազըլարազ հուգու-
գը մէտէնիլտէն իսթաթ, մալլէրի զապթ
վե զըհապէն մուսնէլէ իսթիլէնէքլէր տիր:

—Տէօրթ սէնէ էվվէ Մըզըրա ֆիրար
իտէրէք, պիր թէնտիսի մէքթուպըլա Արամ
Սօղաննէնտան 25 լիւրա թալէպ իթմիլ
օլմազլա միւթթէնէմ օլուպ, հիւնուզ տէր-
տէթ իսթիլէմիլ օլան Արամ Գազաղան
նամ չախլար՝ Մահլէլէ ճիւնայէթիլէ մու-
հաթէլէ իսթիլէք իւզլէ ճիւնայէթիլէ իթհամ
օլունտըղընտան, մէրգուլըն ախլ ու կի-
րիթիլ իլին Տէրիսաաթէթ շէնէթիլ իթ-
հաթիլէթի թարաթընտան պիր միւզէքէրէ
նէշը օլունմըլ արք:

—Պուլկար մէշուր իլիսի էշըրհաթը
Պալազը Տազալ Գօգօ՝ Մանսթըրըն Բէն
րիէ նահիլէթի ճիվարնտա սաաթիլի Շա-

հանէ թարաթընտան թէլէթ իսթիլիլ, վե
պիր իլէթիլի մէշուր հալտէ տէրտէնթ
օլունմըլ արք:

—Սօն հաթիթա զարթընտա չէնտիլտէ
միւթթէլիլ խաթթալըզլարտան 248 քիլի
վէֆաթ իթմիլ տիր:

—Էրէլլի էօնիւնտէ զազազէտէ օլան
Մախսուսէնիլ Գալան վաթօրը՝ պիր Ֆը-
րանսըզ իրօրքէթիլ իլէ լիմանըլմա կէ-
թիլիլ տիր: Գարան վաթօրըն զար-
թաթը, պիր զազէթանըն մուսարթիլիլ
միւթթալըլտա, զազազէտէ վաթօրըն թէ-
լէֆաթը՝ պազը զազէթալըն հազալըզը
կիլիլ 100 զատար նուֆուսա պալիլ օլ-
մալըպ, անճազ 20 քիլիլտէն իպարթիլ օլ-
տուղըն պէհան իթմիլ տիր: Վաթօրը
գուլթարմազ իլին մաքիւն ապիլէսիլտէն
տուլար վե չախլար չըզարթըրէն, 4-5
նալ պուլունմըլ արք:

—Կէլէն կիւն իլիլտէն իսկէնտէրիլէ
կիտէն իսթիլի վաթօրը, եօլտա չիտէթ-
լի ֆուրթուսա թուրթուլարազ, տիւն-
նի իւզէրիլէ երլըրըմ տիւնիւպ բարչա-
լամըլ, վե պիլթապի վաթօր եօլունը
զալպ իսթիլ, անճազ զարթան զարալը
կէօրաթիլիսանտէ, Բօրապիտ իլէ Բէլիսա-
րաաթընտա պուլունտըղըն անլամըլ, վե
պու սուրթիլ իսկէնտէրիլէ վաթըլ օլա-
պիլմիլ տիր:

—Գարատէնիլտէ զարգ օլտուղը զան-
օլունման թէրազը նամ Օսմանլը վաթօրը
լիմանըլմա վաթըլ օլունչ արք: Եօլուն-
լարը 3—4 կիւն խալլի սըզընթը չէքմիլ-
լէր տիր:

—Բաղար կիւնի ֆուրթուսա էսնա-
թընտա Գարատէնիլտէ էրէլլի վե Բէլէթի
լիմանլարնտա խալլի զազալար վուգու-
պուլունմըլ արք: Ստուն վե էօնիլ հա-
մուլէսիլէ Պարթընտան հարթէթ իթմիլ
օլան 8 ելէքէն կէմիսի չիտէթիլի ֆուր-
թուսա թուրթուլարազ, 7օի զարգ օլ-
մալ, վե եալընը պիր Սիօլալա վաթըլ
օլապիլմիլ տիր: Վարգ օլան կէմիլէրիլ
թապֆալար հազընտա մալիւմաթ եօզ
տիր:

—Գարատէնիլտէ Զունկուլտազ էօ-
նիւնտէ Աթալի նամ Օսմանլը վաթօրը
ֆուրթուսա թուրթուլարազ պաթմըլ,
ֆաթաթ թապֆա զուրթուլմըլ արք:

—Սօն ֆուրթուսալար էսնաթընտա Գա-
րատէնիլտէ պաթման վաթօր վե կէմիլէրիլ
ատէտի 50լի կէլմիլ տիր:

—Բանկալթիլտէ թաշը Պօտսըն ա-
բարթըմանը պէքիլի, խամ քէմիլիլի-
օտարտա եազըլա եաթմըլ, վե պուլուն-
զօզուսընտան վէֆաթ իթմիլ տիր:

—Դօնիա վիլայէթիլտէ իլիտէ սանճա-
ղընտա զէլլէլէլի հիս օլունմըլ, վե պա-
զը մահլլէրտէ, պաշընա 800 նուֆուսը

հալի Ուլուգըլտա էվլէր երգըմըլ վե
երգըլմանալար տա օթուրտալմազ հալէ
կէլմիլ տիր: Պիր չօնուղըն թէլէթիլտէն
պաշընա համա օլունչ նուֆուսա զալիլաթ
օլունմըլ արք:

—Հօկալին 13լիւնի կիճէսիլտէ Բազ-
լըզ զաղարնտա պիր տէֆա վե կէլէն
ճուսա իրթէթի սապալը Պրուսաաա, վե
նոլ. 14տէ էթրանտա զաղարնըն կէօքլէ
սաղընտա, վե 15լիտէ մէքլէր զաղարնըն
տիկէր իքի մահլլէլտէն պիրէր տէֆա զէլ-
զէլէ վուգու. պուլմըլ արք:

—Իզմիրտէ պիր էրմէնի գըզը իլէ էվ-
լէնմիլ օլան Միհրան Գըլընտան նամ 30
հալարնտա պիր կէն, զարթանըն դիս-
գանճըլընտան դուրթուլմազ իւզլի Գա-
հիլէլ կիլմիլ օլտուղը չալտէ, զարթը
արգաթընտան ելթիլտէ, վե մէքլէր
կէնճ՝ իսթանպուլի կէթիլիլ օլտուղը
վալիլտէլի վե հէնիլէրիլտէ հալամազտա
իքէն, ելին զարթ զօնա արաթընտա միւ-
նազաա պաշարմըլ, վե գօնաթըն, կէօ-
րիւնէսիլտէն տալի զարգանմազ-
տա պուլունման մէքպուրէ զըզանճ զարթ՝
պիր կիճէ էլլին կէլիլտիլի պալթալը գօ-
նաթընտա պաշընա վուրմուչ վե զալըն վա-
լիտէլիլ կէօրիւնէսիլտէ տալի վուրմազ
իսթիլ իսէ տէ, պունա մուվաֆֆազ
օլունտաթազ, էվտէն չըզըլ նապէտիս
օլունմըլ արք: Պիր գալ կիւն սօնրա մէք-
պուրէնիլ նալը՝ իլի նէլլիլտէ պուլուն-
մըլ, վե զէվէր տէն խաթթալտանէլէ նազլ
իսթիլիլտէն, եօլտա վէֆաթ իթմիլ տիր:

ԳՍԼԱԹՍ. ՊՈՐՄԱՍԸ	
Թէվհիս իսթիլիլ Բն. ուսմ.	101 20
Բուլմիլ չըմնաթէթիլ Ֆր.	162
Օսմ. իլիլթիլ. չըքթէթիլ Վ. 0.	4 15
Տէրիս. Թրամվայ գուր.	8 30
» Թահվ. Ֆր.	472
Բէմիլ	19 10
Տէրիսաաթիլ Բըլթըմ	422
Տէրգօզ	316
Անտաթը չըմնաթէթիլ գուր.	16 7
» Թահ. 506	

ԱԳՁԷԼԵՐԻ ՖԻԼԵՍՈՒՐ	
Օսմ. լիւրալը 100 զլ. տան	Պշ. քր.
Պէհազ մէնիլտէ ֆարգը	108 5
Մէթալիք	99 20
Բօլ	91 10
Ֆրանսըզ ալթուր	87 18
Իսթիլիլ լիւրալը	116 11
Գըրմիլ	50
Բուլպիլ քաղալ	8 74

Մանիպը իսթիլիլ վե միսալը զաղարա
ՅՈՎԱՆՆԷՍ ԹՈՂԱՅԱՆ

Ի ՏԱՐԻՆԱՆԷ
Պէլլիլտէն, Թազաթ մասթիլիլտէ Ն. 65

չամազտան իսէ, անլիլի պու չաղտա
թէրք իթմէք, վե պէլիլ տէ պէտպալթ
պիր էօմիլ թէսլիլ իլլէմէք՝ տահա էվլէս
օլտուղըն տիւլիլիլտէն:

— Զաթէն պէն պէտպալթ օլտուղըմ վե
քէնտի իւզէրիլտէն պիր կէօնա հազըմ
պուլունմաթըլ հալտէ, նէ եաթապիլիլտէ:

— Պիր վալիլտէն, քէնտի չօնուգլա-
րընը չիւնէլէ տալիմա հազըլ վար արք:
Բիստէ, նէ՝ զանուս, նէ՝ հաթիլէր՝ պիր
վալիլտէլի քէնտի չօնուգլարըն մէլմա օլ-
մազտան մէն իտէմիլլէր:

« Պիր գաթըն, էկէր վալիլտէ իսէ, հէր
նէ օլունտա օլուն, հէր նէ եաթըլընտա եա-
թըլըն, եալամազտան, վազիլթէլիլտէն
կէրի սուրտուրտալմազ:

Պիր ազ սիւքիլտէն սօնրա, իվօն
չէօլլէ տէվամ իթտի:

— Պէն տէ պու կիճէ ֆէնա տաղըզա-
լար կէլիլտէլի: Ատէթա տիվանէ օլմուչ
իսթիլ: Օ տէրէն տիվանէ քի...

Մէքպուրէ, պու արա սարսըլտը, վե
պատէհու տէվամ իլէ,

— Էկէր իլլիլտէ տօլու օլա խիլ,
պէլիլ սէնի վուրմաթաթըմ, տէտիլ:

Ժան.— (սաթիլի պիր թալիլ իլէ).
Բեաշքի, գուրթուլմըլ օլունտաթըլ:

Իվօն, Ժանիլ ելլիլտէն զաթաթըլ օլ-
տուղը իլլիլ էլլիլ թուրթուլալընտը, վե
կէօլլէրիլ կէօլլէրիլտէն աթթ իսթիլէք,
չէօլլէ սէօլլէր:

— Հիլ պիր չէյ, ինսանը, նէ իսէ,
չէօլլէ օլմազտան մէն իտէմէք. հիլ պիր չէյ,
սէնի, էվլիլ օլտուղըն հալտէ, կէօնիլտէն
պիր պաշաթընա վէրմէնէնէլիլտէ ու-
նութմազտան կէրի սուրտուրտալմազ, նա-
սըլ քի հիլ պիր չէյ՝ պէնիլ պէտպալթ
Տիսիլտէ տէ, զաթիլ վէլիլտէ պիր իլլէ ա-
թըլմազ կիլիլ պիր պաթիլթիլտէլիլտէ
կէրի սուրտուրտալմազ տըր, վե պուլուն-
նէթիլտէն օլարազ, տիկէր պիր տիվանէ-
լիք սըրաթընտա, պիր ճանի կիլիլ, վե
քէնտիսիլտէն էօմիլ օլտուղըն զանի իթ-
տիրմէք իլլիլ, իսթիլի, չէօնէթիլտէ վե
սաթիլ ալվալիլտէ, սիսիլիլ նուֆուսա
զալտ իթտիրմէքիլտէ, Ալլա՝ պիլիլ նէ
կիլիլ պիր հալը մալիլթէ թէրթիլ իթմէք
իւզըլէ, ֆիրարտէ մէքպուր օլմուչ արք:

« Ահ, պանա չէօլլէ կէլիլտէ քի, պիր
տահա զէվիլտէ կէօրէմէնէլիլտէ:

Պու արա իվօնըն գալիլ չէտիտ պիր
թէնտիլ իլլիլտէ օլուպ,

— Ժան, իլլիլտէն տահա զիստաթ
աճընաճազ հալտէ օլան սէն տէլիլ սիւ...
խալը, սէն տէլիլտէ, տէտիլ:

Պու տէֆա տա մաթալ Մանֆրէտ իւ-
վօնըն էլլէրիլտէ իթթաթըլ:

— Աղիլիլ, մէսէլէ՝ իլլիլտէն հան-
կըմըլտա տահա զիստաթ աճընաճազ հալ-
տէ օլուպ օլմաթըլըն պիլմէք տէլիլ տիր:
Կէրիլ ֆէլաթէթիլտէլիլտէ միւթթէլիլտէ, ֆա-
թաթ միւսալիլ տիր:

« Պաշըլը իւզէրիլտէ պիր թէնտիսի
մէվճուա տըր քի, պու թէնտիսի իլլէ չէ-
տիտ վե գաթիլ օլապիլիլ... Իլլէտիլիլտէ
պիր իլլէթաա իլլիլտէ տէ միւթթէլիլտէ:
« Եկէր մէքուս էօլիլտէ, Տիսիլ Լը
Պարթէլ իսթիլտէ տէֆա իտէրիլտէ, ֆաթաթ
էկէր եալար իտէ... տէլիլ պէհան իթտիլ,
վե մէքպուր պուրտա քէպիլ, պիր ազ
սօնրա չիտէթիլտէ, — Եկէր եալար իտէ,
Տիսիլ Լը Պարթէլ թէնտիլ օլունտալը լա-
զըմ տըր, տէլիլ իլլիլտէ իթտիլ:

Իվօն տալիլ պիր հարթէթիլ չէտիտ
իլլէ:

— Սէն տիվանէսիլ, տէտիլ:

Ժան, պաշընը պաղէն իլլիլ էլիլ իլլիլ
ալարազ վե պիլիլտէ գուլվէթիլտէ սը-
գարազ, օտանըն իլլիլտէ եիլիլտէ պաշ-
լատըլ:

Ժանիլ զահիլտէ պիրպիլիլտէ պէնգէ-
լէն պու իլլիլ հարթէթիլտէ հազըլ պիր
զըտիլիլտէ մէվճուա իսթիլ, Պէնիլ թահ-
րիլ իտէն միւսալարալը թէնտիլտէ, վե
պու միւսալարալըն կիլիլտէլիլտէն
սուսաթըլմազ չալըլիլտէլիլտէ Նախօն օ
կիլիլտէլիլտէ իլլիլտէլիլտէ իլլիլտէ սիւքիլտէ-
թէ միւսալիլտէ պիր զարաթ չըգարմաթ
ուղրալմազտա իսթիլ:

— Էվլէթ, տէտիլ Ժան, պէն տէ զան-
իսթիլտէ քի, ազըլմա իլլիլտէ կէլիլ-
տէ... գաթաթըն իլլիլտէ պիր չէյ վուրու-
լուտ... մուլթարալ օլունտալմազ...

« Հիլ պիր չէյ պիլմէնտա... հէր
ու մէք հալտէլիլտէ... հիլ պիր չէյ տիւ-
չիլտէլիլտէ օլունտ... Նալընը պիր չէյ...
էվլէթ, եալընը պիր չէյ պիլիլտէ...

« Եանիլ էկէր օ եալարաթ, պէնիլ գուր-
թաթալը տըր, իլլիլտէլիլտէ գուրթաթաթա-
լը տըր...

« Էվլէթ, պէլիլ պիր չաթէ պուլ-
տու... Էվլէթ, պու, պու տըր...
« Ահ, ես Րապիլ, ես Րապիլ:

(Յիլալիլ)